

УДК [747:725.7]:
7.011.26

DOI:10.30857/2617-
0272.2023.4.7.

АБИЗОВ В. А., СЬОМКІН С. О.

Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, Україна

ЕТНОДИЗАЙН РЕСТОРАНІВ: СУЧАСНИЙ ДОСВІД ТА ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ

Мета: виявлення основних характеристик створення сучасного етнодизайну ресторанів з виокремленням характерних рис етнічних особливостей у дизайну інтер'єрів закладів громадського харчування на основі аналізу творчості українських і зарубіжних дизайнерів.

Методологія. Дослідження базується на методі комплексного аналізу та синтезу об'єктивних даних з доступних джерел інформації. Аналітична частина виконана на основі тематичних видань і Інтернет-ресурсів, а також власному досвіді авторів. Використано також методи натурних обстежень, порівняльного й типологічного аналізу.

Результати. Проаналізовано сучасний досвід створення етнодизайну ресторанів і виявлено його характерні риси у різних країнах світу та України. Розглянуто зв'язок етнічного дизайну зі збереженням культурної спадщини й використанням регіональних виробів. Відокремлені основні характеристики та ключові особливості етнодизайну закладів харчування.

Наукова новизна. Спираючись на сучасний проектно-будівельний досвід і аналіз літературних джерел, окреслено місце українського етнічного дизайну у світовому просторі, визначені й сформульовані ключові характеристики створення сучасного етнодизайну ресторанів.

Практична значущість. Проведений аналіз сприятиме формуванню комплексних практичних рекомендацій до майбутніх розробок інтер'єрів закладів громадського харчування в стилі етнічного дизайну та узагальненню особливості створення сучасного етнодизайну. Результати проведеного дослідження можуть бути використані в практиці проектування, реконструкції та будівництва ресторанів.

Ключові слова: етнодизайн; традиції; ресторани; народне мистецтво; екологічність.

Вступ. В останні роки явище етнодизайну набуло популярності як у різних країнах, так і серед різних груп населення. Цей різновид дизайну став популярним у повсякденному житті сучасної людини – від дизайну громадських просторів і ресторанів до дизайну одягу й аксесуарів, від архітектури житлових комплексів та комплексів відпочинку до створення і збереження декоративних елементів і посуду. Багато факторів вплинули та продовжують впливати на стрімкий ріст кількості закладів саме етнічного напрямку, зокрема ресторанів. Антиглобалізм за останні декілька років досяг свого найвищого рівня і людство знаходиться в стані переосмислення життєвих цінностей. На перший план виходить екологічність життя, просторів, будівельних матеріалів тощо. Люди дедалі більше вдаються до пошуків своїх першоджерел та національної ідентичності,

наразі набагато глибше почали занурюватись у ці аспекти, а також в історичні джерела як свого народу, так і інших.

Аналіз попередніх досліджень. Етнодизайн закладів громадського харчування сприяє популяризації цього напрямку. Він отримує відображення в літературних джерелах у галузі дизайну та його різноманітних спеціалізацій. Так, останнім часом з'являється багато публікацій стосовно етнодизайну у сфері одягу, графічного й промислового дизайну тощо. Серед літературних джерел, присвячених особливостям етнодизайну середовища, слід відмітити праці В. Даниленка [5], Л. Обуховської «Сучасний український етнодизайн інтер'єру: стрімка динаміка і світове визнання» [6], Т. Булгакової, А. Окончук, Н. Бутукової «Сучасні тенденції в дизайні інтер'єру ресторану» [4], Т. Булгакової, В. Бабенко «Принципи використання етнічних мотивів в сучасному інтер'єрі готелів» [3].

На особливу увагу заслуговують праці В.А. Абизова, такі як та «Засади соціально-культурної ідентичності сучасного архітектурного середовища» [1], «Роль сучасних будівельних матеріалів у розвитку етнодизайну міського середовища» [2], основною метою яких є визначення особливостей національної своєрідності в дизайні архітектурного середовища, що об'єднує історичні, культурні та новітні форми дизайну, включаючи використання будівельних матеріалів. Цей підхід дозволяє зрозуміти соціально-культурну ідентичність сучасної архітектури та дизайну, систематизувати засоби їх створення та визначити майбутні тенденції етнодизайну на всіх рівнях формування середовища.

Швидкий розвиток етнодизайну в Україні значно покращив не тільки рівень дизайну та якість інтер'єрів, але й поставив питання щодо трактування та використання характеристик етнічного дизайну як в цілому, так і стосовно внутрішнього середовища ресторанів. Досвід реалізованих проєктів ресторанів в етностилістиці в межах України та поза ними вже дає поле для аналізу й виокремлення певних ознак та особливостей, притаманних цьому напрямку.

Постановка завдання. Етнодизайн – напрям, який наразі досить активно поширюється, зробив проривний стрибок у розвитку за останнє десятиріччя. Цей напрям масово привертає увагу спільноти до екологічності та інтеграції етнічних, історичних, соціальних, естетичних та інших аспектів у повсякденне життя сучасності. Метою статті є аналіз творчості українських і зарубіжних дизайнерів у проєктуванні закладів громадського харчування з використанням різних етнічних особливостей та на основі цього визначення основних характеристик створення сучасного етнодизайну ресторанів.

Результати дослідження та їх обговорення. Сучасне проєктування закладів громадського харчування це комплексний підхід, що передбачає розуміння історико-культурних надбань, які пов'язані з особливостями розвитку конкретною

етнічної групи населення, її національними традиціями та їх інтеграцією в сучасні реалії.

Український етнодизайн розвивається відносно невеликий проміжок часу (останні десятиліття), але завдяки таланту та завзятості дизайнерів України досяг чималих успіхів. Ще десять років назад середній відсоток замовлень інтер'єрів житлового сектору в українському стилі складав 5–7%. Серед громадських закладів вирішення інтер'єрів у національній стилістиці зустрічалося подекуди частіше, переважно у закладах харчування – на околицях великих міст (наприклад, Київ, Львів, Полтава) або у туристичній глибинці Карпатського регіону. Зазвичай їхнє оформлення виглядало як пряме наслідування чи недбале копіювання української традиційної хати певного краю. У дизайні інтер'єрів цей стиль часто проявляється у використанні матеріалів, кольорів, елементів етноатрибутики [6]. Нерозривно з дизайнерським вираженням простору розробляється меню, ейдетика та історія закладу. Якщо ресторан позиціонує себе як японський або італійський, інтер'єр і екстер'єр повинні мати ознаки зазначеного етностилю. Разом з цим, при розробці дизайну варто уникати відображення стереотипних уявлень про країну [3, 4]. Некоректно також возвеличувати тільки поверхову традицію в матеріальній культурі (накладання традиційних орнаментів на поверхні сучасних предметів тощо). Цей підхід для творення національної ідентичності в дизайнерській культурі багато в чому непродуктивний, бо занадто примітивний. При поєднанні інноваційних дизайнерських рішень із традицією остання має відтворюватися на глибинному рівні. Подальше деталювання сучасного дизайнерського продукту неможливе без використання сучасних технологій. Хоча ці технології можуть бути національно нейтральні, вони не здатні стерти глибинні структурні дизайнерські засади, якщо тих було досягнуто у певному творі [1, 5].

Через історичні та інші чинники та процеси глобалізації, українська культура

пригнічувалася достатньо довгий період, але події останнього десятиліття не тільки «воскресли» її, але й зробили одним з найцікавіших та найпопулярніших трендів. Відбулося переосмислення культурного спадку і традицій, національної ідентичності та єдності, якої не було раніше.

Розвиток українського етнічного дизайну інтер'єрів значно розвинувся за останнє десятиліття і зробив вагомий внесок в ці важливі та глибокі трансформації національної ідентичності. Яскрава представниця даного напрямку – дизайнер Вікторія Якуша та її бренди «Yakusha Studio» та «Faina» [11; 12]. Філософія студії називається *live design* (живим дизайном), вона занурює в себе, взаємодіючи з тисячолітніми техніками, звичаями та первинними матеріалами. Лаконічний, але жвавий, глибоко пов'язаний із природою, *live design* усуває надлишки та повертає до суті. Споконвічні взаємозв'язки з природою – центр філософії живого дизайну, що відображається в екологічному підході студії до створення та будівництва об'єктів. Дизайн інтер'єрів «Yakusha Studio» поєднують минуле з майбутнім, спадщину з сучасним баченням дизайну. Важливим проектом студії Якуша став ресторан сучасної української кухні «Істетика» у м. Києві (рис. 1). Палітра, обрана студією, спрямована на баланс шорстких і гладких поверхонь, геометричних і органічних форм за допомогою деревини, сірого каменю, переробленого пластику, сталі та глини з ямками. Необроблений бетон, який утворює колони вздовж фасаду ресторану та вистилає його стелю, також був включений в інтер'єр. Автори закладу в описі даного проекту підкреслюють, що кожен їхній проект розповідає свою історію. Дизайнери поєднують сучасні матеріали та техніки з давно відомими, що передаються з покоління в покоління. Глиняні стіни за українською традицією мають дуже потужну енергетику, саме через що й стали провідним мотивом ресторану. Їх тепло певним

чином контрастує з холодом бетонних стін. Прості геометричні форми сидінь пом'якшені округлими лініями столиків і світильників. Шорсткість і нерівність текстури врівноважуються чистотою і гладкістю сталі. Достатньо м'який, але контрастний за матеріалами та текстурами проект ресторану – виразний приклад сучасного етнодизайну.

Ще одними з провідних українських дизайнерів ресторанів в цілому, та етнодизайну зокрема, є колектив студії дизайну Balbek Bureau. Основний підхід цієї студії виражається в тому, що архітектори завжди ставлять в пріоритет потреби людей, які взаємодіють із простором. Одним із відзначених проектів є представник етнодизайну – інтер'єр київського ресторану «100 років тому вперед» (рис. 2) [10]. Назва закладу відображає його концепцію. Власники ресторану прагнули переосмислити традиції українських страв та інтегрувати своє бачення у сучасний інтер'єр, створивши зв'язок між історичним минулим та сьогоденням України.

Традиційні матеріали та кольори, які дещо запозичені з традиційної української вишиванки набувають у дизайні інтер'єру сучасного мінімалістичного вигляду. Меблі, що використовувалися нашими пращурами, трактуються у сучасному прочитанні та стають певними акцентами інтер'єру, але у більш стилізованому вигляді. Усі декоративні елементи пов'язані мотивом «чарівного лісу», а для підкреслення атмосфери та географічного розташування закладу було використано властиві Україні рослини: папороть, цибуля й колосся пшениці.

Ще більший виклик у створенні успішної інтеграції етнодизайну в сучасний інтер'єр київського ресторану студія Balbek Bureau втілила в проекті «This is ruvbar podyl» (рис. 3) [10].

Цікаве розміщення в історичній будівлі, котра початково виконувала функцію кушнірського цеху, а в останні роки там вже розміщувались інші заклади харчування. Частина площі будівлі має статус пам'ятки

архітектури, тож всі можливі історичні деталі були максимально збережені. За створенням даного закладу стоять багато цікавих історій та складнощів, про котрі завжди цікаво дізнаватись з описів, фото- та відео-матеріалів студії.

Завданням дизайнерів було створити комфортний пивний ресторан THIS IS PUVBAR, який втілюватиме традиційні цінності й матиме зв'язок з українською культурою. І вони запропонували інтерпретувати етнічні мотиви на новий лад: створити сучасний еклектичний інтер'єр з використання українських фольклорних мотивів. Заклад наповнено цікавими елементами етнодизайну, котрі майстерно та органічно вписано в інтер'єр закладу (рис. 3). Прикладами таких елементів виступають сценарії за мотивами візерунків української вишивки, вирізані в металі; українські орнаменти доповнені деталями у вигляді динозаврів; стіна, котра повністю декорована візерунком, виплетеним із бавовняного канату на металевій сітці.

Ще одним з цікавих представників українського етнодизайну є ресторан «ШО» (рис. 4). Всі дерев'яні елементи закладу виготовлені з деревини, що привезена з Закарпаття. Кухня закладу виключно українська традиційна. Також тут проводяться майстер-класи сучасної української кухні, що популяризує нашу культуру й робить її цікавою для молоді, різних категорій населення та іноземців.

Естетична якість та ефективність формування середовища з урахуванням його національних традицій і цінностей багато в чому залежить від матеріально-технічних засобів його реалізації, серед яких визначна роль належить будівельним виробам і матеріалам [2]. У зв'язку з цим всі стіни закладу – це оригінальна мазанка, виконана сучасними майстрами, яку раніше використовували в українських селах, особливо на Західній Україні. Власники ресторану використовували не сучасне оздоблення, а саме ту обробку, котру використовували

наші пращури. Усі індивідуальні деталі інтер'єру від стільців до посуду виготовлені з локальних українських матеріалів, що також підкреслює етнічність цього закладу, дуже влучно інтегровану в сучасність.

Не менш цікавою темою є занурення в етнічні особливості інших країн, адже саме через порівняння й визначення відмінностей закріплюється самопізнання етнічної приналежності. Тому на теренах України останнім часом поширюються напрямки етнічних мотивів дизайну інших культур і країн. Найбільш розповсюдженими та успішними стають представники азійського напрямку (Китай, Таїланд, Японія). Разом з цим, у нашій країні також розвиваються й грузинський, східний та американський етнодизайн.

Помітними та одними з найпопулярніших ресторанів азійського етнодизайну у Києві є група «Привітів», більшість яких запроєктована дизайнерами студії Balbek Bureau [10]. Більш детально нижче проаналізовано «Тайський Привіт», але в групі також представлені китайський, в'єтнамський та японський напрямки кухні та дизайну. Заклад «Тайського привіту» (рис. 5) розташований у центрі Києва, але перетинаючи його поріг відвідувачі ніби подорожують не покидаючи межі міста.

Цікавим є не тільки інтер'єр закладу, але й підхід до проєктування. Збираючи відповідну інформацію специфіки культури та традицій Таїланду, архітектори, дизайнери та замовники вирушили до Таїланду у пошуках натхнення, знайомства з культурою та образом життя місцевого населення. Вони також знайшли старовинні меблі, елементи декору, прикраси, антикваріат і цікаві місцеві предмети побуту, які гармонійно поєднуються в інтер'єрі закладу. Всі матеріали та текстури тут є природними: багато дерева, лози, глини та металу. Саме через такий відповідальний підхід дизайнерам вдалося втілити якісний приклад етнодизайну інтер'єру іншої країни, що допомагає зануритись у її культуру в умовах напруженого темпу сучасного життя.

Рис. 1. Інтер'єр ресторану «Їстетика» з поєднання сучасного та етнічного дизайну Київ, Україна, 2021 [11; 12]

Рис. 2. Інтер'єр ресторану «100 років тому вперед» Київ, Україна, 2019 [10]

Рис. 3. Інтер'єр ресторану «This is руvбар». Використання етнічних візерунків у оздобленні Київ, Україна, 2021 [10]

Рис. 4. Інтер'єр ресторану «ШО». Київ, Україна, 2018. URL: <https://www.instagram.com/sho.kyiv/>

Іншим цікавим прикладом є інтер'єр ресторану «Китайський привіт» (рис. 6). У його внутрішньому середовищі гармонійно поєднано сучасний мінімалістичний дизайн з автентичними китайськими елементами оздоблення та освітлення, а також адаптовано традиції китайського мистецтва до сучасних вимог молодих місцевих та іноземних гостей. У закладі збережено крихкий баланс автентичності та сучасного стилю.

Ресторан японської кухні «Сосо» показує українському відвідувачу японську культуру у вигляді етностилізації інтер'єру. Японія дуже контрастна країна, тому насиченість інтер'єру контрастує з мінімалістичністю меню, привабливого для багатьох любителів японської кухні. Етнодизайн тут поєднується з авторським стилем студії «Беленко». Хоча, на перший погляд в інтер'єрі присутні досить шаблонні та впізнавані елементи – віяла, японська каліграфія, фарфор, класичні японські ліхтарі, вони майстерно поєднані з атмосферою ресторану, створеною персоналом, музикою та відчуттям простору. Всі ці елементи ніби стають сучасним трактуванням японської культурної спадщини.

Не можна оминати увагою й роботу закордонних дизайнерів та архітекторів. Першим прикладом постає один з найкращих ресторанів у світі «Noma» (чотириразовий переможець World's 50 Best Restaurant – найпрестижнішого рейтингу у сфері ресторанного бізнесу), реалізований у Копенгагені (рис. 7). Ресторан виконано у скандинавському етностилі, усі складові дизайну і предметно-просторове внутрішнього середовища притаманне цьому стилю, як, власне, й компоненти кухні. Застосовані місцеві матеріали обладнання та облаштування інтер'єру закладу. Щоб створити краще відчуття місця та дому, дизайнер закладу Девід Талструп звернув увагу на житлові приміщення, а не на ресторани, де матеріали займають центральне місце та служать більшою частиною декору.

«Усе ретельно відібрано, підібрано чи спроєктовано, і ніщо не кричить більше, ніж інше, у всьому є відчуття узгодженості та цілісний підхід на 360 градусів» – саме так описує автор проєкту провідну концепцію дизайну закладу [8]. У ресторані шеф-кухаря та співвласника Рене Редзепі, багато предметів виконано вручну скандинавськими виробниками та з місцевих матеріалів: деревини, кераміки, тканин. Для виготовленої на замовлення підлоги ресторану террасо використано великі річкові камені, форма яких може відчуватися при ходьбі по ним. Також етнічні мотиви простежуються у дизайні освітлення, оздобленні, декорі та рослинності.

Не менш виразним представником етнічного дизайну є інтер'єр ресторану грецької кухні «Egeo» у Валенсії (рис. 8). В цьому проєкті влучно поєднані різні старовинні грецькі традиції, які у комплексі з сучасними матеріалами та технологіями, надають етнодизайну інтер'єру закладу сучасний та привабливий вигляд.

Розробкою Egeo Greek restaurant займалася іспанська студія Masquespacio. Дизайн ресторану характеризується традиційною блакитно-білою палітрою кольорів, що нагадує вигляд багатьох грецьких будівель і споруд. У інтер'єрі обідніх зал підприємства з зонами відпочинку застосовано стіни вигнутих форм зі світлим мікроцементним покриттям, які перемежуються ефектними синіми колонами доричного ордера. Архітектори відтворили концепцію зламаної колони з минулого, але надали їй сучасного вигляду. Дерев'яні табурети, схожі на масивні шахові фігури, як би розкидано у різних зонах ресторану навколо вбудованих дерев'яних столів на металевих синіх опорах. Бра прикріплені до декоративних органічних форм, які виступають зі стін, а характерні оливкові дерева розміщено у великих керамічних горщиках традиційної форми.

Рис. 5. Інтер'єр ресторану «Тайський привіт» Київ, Україна, 2019 [10]

Рис. 6. Інтер'єр ресторану «Китайський привіт» Київ, Україна, 2016 [10]

Рис. 7. Інтер'єр ресторану «Noma» Копенгаген, Данія, 2018 [8]

Рис. 8. Інтер'єр ресторану «Егео» Валенсія, Іспанія, 2022 [9]

Підсумовуючи аналіз наведеного проектно-будівельного досвіду, можна стверджувати, що етнодизайн стає дуже популярним і різноманітним напрямом дизайну сучасного інтер'єру. Він розвивається на теренах багатьох країн світу, охоплює велику кількість етносів та культур. Узагальнення характеристик, проаналізованих в ході дослідження проєктів ресторанів у світі, допомагають виокремити ключові особливості етнодизайну ресторанів, які наведено у висновках даної праці.

Висновки. У сучасному світі, який певним чином переповнюється процесами глобалізації та знеособлення культурних надбань, настає поворотний період переосмислення та переоцінки формування середовища життєдіяльності. Одним із важливих аспектів, що надає цим важливим глибинним процесам масовості та актуальності, є етнічний дизайн ресторанів та громадських просторів. В результаті проведеного аналізу наведених у статті прикладів і особливостей створення етнодизайну ресторанів стає зрозуміло, що цей напрям дизайну популяризується по всьому світу. Значних успіхів за останні десятиліття досяг і український етнодизайн. Підвищення рівня соціально-культурної ідентичності сучасного архітектурного середовища та відповідна гармонізація його просторів, використання різноманітних етнічних мотивів, форм та матеріалів допомагають не втрачати самоідентифікацію та своє місце у життєвому й культурному просторі сьогодення. Підтримка регіональних виробників допомагає розвивати та зберігати культурну спадщину, що є дуже важливим аспектом успішної нації.

Аналіз сучасних вітчизняних та закордонних проєктів дозволив встановити наступні ключові характеристики

Література:

1. Абизов В. А. Засади соціально-культурної ідентичності сучасного архітектурного середовища. *Art and Design*. 2018. № 1. С. 26–34.

етнодизайну закладів громадського харчування.

1. Комплексне інтегрування усіх засад і художньо-образні засобів етнодизайну у середовище ресторанів з наданням їм при цьому сучасного й гармонійного вигляду.

2. Застосування народних мотивів та прийомів облаштування у всіх сферах формування середовища ресторанів, від функціонально-планувальних і композиційно-просторових рішень до предметного наповнення та оздоблення столів та посуду.

3. Поєднання традиційних/старовинних і сучасних технологій та елементів дизайну предметно-просторового середовища.

4. Використання синтезу мистецтв у внутрішньому середовищі ресторанів з включенням в їх інтер'єр декоративно-ужиткових витворів ручної роботи регіональних митців: кераміки, гончарного, ткацького й інших ремесл, що сприяє збереженню, відродженню, та підтриманні творчості місцевих виробників та культурної спадщини в цілому.

5. Вміле використання поряд із традиційними будівельними матеріалами, що відображають історико-культурні традиції народу, інноваційних виробів і матеріалів для реалізації сміливих творчих етнодизайнерських задумів.

6. Включення в інтер'єр закладу відповідної до певної країни та регіону рослинності, що підкреслює контакт з природою та допомагає більш виразно виділити територіальну та етнічну локацію.

Проведені дослідження можуть бути корисними для розуміння та розвитку **феномену етнодизайну**, а також відкривають перспективи подальшого вивчення засад та глибинних рис соціально-культурної ідентичності у дизайні інтер'єрів не тільки ресторанів та закладів харчування, а й інших громадських просторів.

2. Абизов В. А. Роль сучасних будівельних матеріалів у розвитку етнодизайну міського середовища. *Європейський вектор розвитку і національний контекст*: зб. наук. праць.

Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка. 2014. Кн. 1. С. 37–43.

3. Булгакова Т., Бабенко В. Принципи використання етнічних мотивів в сучасному інтер'єрі готелів. *Актуальні проблеми сучасного дизайну: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 23 квіт. 2020 р. Київ : КНУТД. С. 160–163.*

4. Булгакова Т., Окончук А., Бутукова Н. Сучасні тенденції в дизайні інтер'єру ресторану. *Актуальні проблеми сучасного дизайну: матеріали Міжнар. науково-практ. конф., м. Київ, 22 квіт. 2021 р. Київ : КНУТД. 2021. С. 209–211.*

5. Даниленко В. Майбутнє європейського дизайну. Чехія, Польща, Україна. Харків : Колорит. 2007. 197 с.

6. Обуховська Л. Сучасний український етнодизайн інтер'єру : стрімка динаміка і світове визнання. *Деміург: ідеї, технології, перспективи дизайну. 2020. № 3(2). С. 202–220. DOI: <https://doi.org/10.31866/2617-7951.3.2.2020.220080>.*

7. Сафронова О. О. Особливості методики Design Thinking як сучасної стратегії проектування в контексті дизайну середовища. *Теорія та практика дизайну. 2017. № 13. С. 202–215.*

8. Angelopoulou S. David Thulstrup draws on scandinavian home interiors for copenhagen's new noma restaurant. *Designboom*. URL: <https://www.designboom.com/architecture/studio-david-thulstrup-noma-restaurant-copenhagen-big-08-21-2018/> (дата звернення: 21.10.2023).

9. Englefield J. Greek restaurant interior by Masquespacio takes cues from ancient ruins. *Dezeen*. URL: <https://www.dezeen.com/2022/05/22/greek-restaurant-interior-masquespacio-takes-cues-from-ancient-ruins/> (дата звернення: 21.10.2023).

10. Restaurants & bars. *Balbek bureau*. URL: <https://www.balbek.com/restaurants-and-bars> (дата звернення: 21.10.2023).

11. Yakusha design portfolio. *Behance*. URL: https://www.behance.net/victoriya_yakusha (дата звернення: 21.10.2023).

12. Yakusha Studio. Live design and architecture. *Yakusha Design*. URL: <https://www.yakusha.design/> (дата звернення: 21.10.2023).

References:

1. Abyzov, V. A. (2018). Zasady sotsialno-kulturnoi identychnosti suchasnoho arkhitekturnoho seredovyschcha [Principles of socio-

cultural identity of the modern architectural environment]. *Art and Design, 1*, 26–34 [in Ukrainian].

2. Abyzov, V. A. (2014). Rol suchasnykh budivelnnykh materialiv v rozvytku etnodyzainu miskoho seredovyschcha [The role of modern building materials in the development of the urban environment ethnic design]. *Yevropeyskyi vektor rozvytku i natsionalnyi kontekst – Europeisk utvikling og nasjonal kontekst, 1*, 37–43 [in Ukrainian].

3. Bulhakova, T., & Babenko V. (2020). Pryntsyipy vykorystannia etnichnykh motyviv v suchasnomu inter'ieri hoteliv [Principles of using ethnic motifs in modern hotels design]. *Proceedings of the Actual Problems of Modern Design: II Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia (23 kvitnia 2020 roku) – II International Scientific and Practical Conference* (pp. 160–163). Kyiv: KNUITD [in Ukrainian].

4. Bulhakova, T., Okonchuk, A., & Butukova, N. (2021). Suchasni tendentsii v dyzaini interieru restoranu [Modern trends in restaurants interior design]. *Proceedings of the Actual Problems of Modern Design: III Mizhnarodna naukovo-praktychna konferentsiia (22 kvitnia 2021 roku) – III International Scientific and Practical Conference* (pp. 209–211). Kyiv: KNUITD [in Ukrainian].

5. Danylenko, V. (2007). *Maibutnie yevropeiskoho dyzainu: Chekhiia, Polshcha, Ukraina* [The future of European design: Czech, Poland, Ukraine]. Kharkiv : Koloryt [in Ukrainian].

6. Obukhovska, L. (2020). Suchasnyi ukrainskyi etnodyzain inter'ieru: strimka dynamika i svitove vyznannia [Modern Ukrainian ethno-design of interior: dynamics and world recognition] *Demiurh: idey, tekhnolohii, perspektyvy dyzainu – Demiurge: Ideas, Technologies, Perspectives of Design, 3(2)*, 202–220. DOI: <https://doi.org/10.31866/2617-7951.3.2.2020.220080> [in Ukrainian].

7. Safronova, O. (2017). Osoblyvosti metodyky Design Thinking yak suchasnoi stratehii proektuvannia v konteksti dyzainu seredovyschcha [Features of the Design Thinking methods as a modern strategy of design in the context of environmental design]. *Teoriia ta praktyka dyzainu – Theory and practice of design, 13*, 202–215 [in Ukrainian].

8. Angelopoulou, S. David Thulstrup draws on scandinavian home interiors for copenhagen's new noma restaurant. *Designboom*. URL: <https://www.designboom.com/architecture/studio-david->

[thulstrup-noma-restaurant-copenhagen-big-08-21-2018/](#) (Last accessed: 21.10.2023).

9. Englefield, J. (2022). Greek restaurant interior by Masquespacio takes cues from ancient ruins. *Dezeen*. URL: <https://www.dezeen.com/2022/05/22/greek-restaurant-interior-masquespacio-takes-cues-from-ancient-ruins/> (Last accessed: 21.10.2023).

10. Restaurants & bars. *Balbek bureau*. URL: <https://www.balbek.com/restaurants-and-bars> (Last accessed: 21.10.2023).

11. Yakusha design portfolio. *Behance*. URL: https://www.behance.net/victoriya_yakusha (Last accessed: 21.10.2023).

12. Yakusha Studio. Live design and architecture. *Yakusha Design*. URL: <https://www.yakusha.design/> (Last accessed: 21.10.2023).

ABIZOV V. A., SYOMKIN S. O.

Kyiv National University of Technologies and Design, Kyiv, Ukraine

ETHNO DESIGN OF RESTAURANTS: MODERN EXPERIENCE AND MAIN CHARACTERISTICS

The aim of the study. Identification of the main characteristics of the creation of modern ethno-design of restaurants, highlighting the characteristic features of various ethnic features in the interior design of public catering establishments based on the analysis of the creativity of Ukrainian and foreign designers.

Research methodology. The research is based on the method of comprehensive analysis and synthesis of objective data from available sources of information. The analytical part is based on thematic publications and Internet resources, as well as the authors' own experience. The methods of examinations, comparative and typological analysis were also used.

Research results. The modern experience of creating ethno design of restaurants was analyzed and its characteristic features in different countries of the world and Ukraine were revealed. The connection of ethnic design with the preservation of cultural heritage and the use of regional products is considered. The main characteristics and key features of ethno design of food establishments are highlighted.

Scientific novelty. Based on modern design and construction experience and analysis of literary sources, the place of Ukrainian ethnic design in the world space is outlined, the key characteristics of the creation of modern ethnic design of restaurants are defined and formulated.

Practical significance. The conducted analysis will contribute to the formation of comprehensive practical recommendations for the future development of public catering establishments in the style of ethnic design and will help to generalize the features of the creation of modern ethnic design. The results of the conducted research can be used in the practice of design, reconstruction and construction of restaurants.

Keywords: ethno design; traditions; restaurants; folk art; environmental friendliness.

ІНФОРМАЦІЯ
ПРО АВТОРІВ:

Абизов Вадим Адільєвич, д-р арх., професор, професор кафедри дизайну інтер'єру і меблів, Київський національний університет технологій та дизайну, ORCID 0000-0002-5494-8230, **e-mail:** vaddimm77@gmail.com

Сьомкін Сергій Олексійович, магістр, кафедра дизайну інтер'єру і меблів, Київський національний університет технологій та дизайну, ORCID 0009-0007-4566-3624, **e-mail:** serge.somkin@gmail.com

Цитування за ДСТУ: Абизов В. А., Сьомкін С. О. Етнодизайн ресторанів: сучасний досвід та основні характеристики. *Art and Design*. 2023. №4(24). С. 80–89.

<https://doi.org/10.30857/2617-0272.2023.4.7>

Citation APA: Абизов, В. А., Сьомкін, С. О. (2023). Етнодизайн ресторанів: сучасний досвід та основні характеристики. *Art and Design*. 4(24). 80–89.